

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра історії та культури української мови

Затверджено на засіданні кафедри,
протокол № 1 від 26 серпня 2020 р.
Завідувач кафедри історії та культури
української мови

 проф. С. К. Богдан

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 «Гуманітарні науки» 032 «Історія та археологія» «Історія, європеїстика, археологія» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання: 1
		Семестр: 2
ІНДЗ: немає		Практичні: 42 год.
		Самостійна робота: 70 год.
		Консультації: 8 год.
		Форма контролю: екзамен (комп'ютерне тестування)
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Локайчук Світлана Михайлівна

Науковий ступінь – кандидат філологічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри історії та культури української мови

Контактна інформація: мобільний телефон [\(067\)7465467](tel:0677465467),

ел. пошта lokaychuk.svitlana@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Курс «Українська мова (за професійним спрямуванням)» передбачає формування навичок професійної комунікації майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови, виховання мовної особистості, яка вміє в повному обсязі використовувати набуті знання, уміння й навички для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері. Навчальна дисципліна узгоджується із завданням сучасної вищої школи – готувати фахівців нової генерації: професійно кваліфікованих і мовно компетентних, які б досконало володіли українською літературною мовою в повсякденно-професійній, офіційно-документальній сфері й набули навичок комунікативно вмотивованого використання засобів мови, опанували мову конкретної спеціальності, фаху.

2. Пререквізити / Постреквізити.

Тематика курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є почасти продовженням та доповненням деяких попередніх навчальних дисциплін підготовки бакалавра історії, зокрема таких, як «Вступ до спеціальності», «Джерелознавство».

Знання з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» важливі для подальшого вивчення, зокрема таких дисциплін, як «Історія української культури»; «Українська етнологія», грамотного складання звітної документації під час проходження археологічної та музейно-архівної практики; цикл тем змістового модуля «Наукова комунікація як складник фахової діяльності» стане в пригоді під час написання рефератів, курсової роботи зі спеціалізації.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета курсу – формування у майбутніх фахівців спеціальності 032 «Історія та археологія» системи знань зі специфіки української професійної мови, фахової термінології та стилістики службових документів.

Основні завдання курсу:

- сформувати компетенцію майбутніх фахівців, що містить знання і практичне грамотне використання державної мови в усному та писемному фаховому мовленні;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвинути вміння і навички оптимальної мовної поведінки у професійній сфері та оперування фаховою термінологією;
- удосконалювати навички редагування, коригування та перекладу наукових і ділових текстів.

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу (ЗК 3).
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 4).
- Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел із застосуванням навичок анотування, реферування та коригування текстів (ЗК 6).

- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, володіючи навичками точно, правильно і змістовно висловлюватись (ЗК 7).
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях та розглядати професійну діяльність як міжособистісну взаємодію, успіх якої залежить від опанування сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями (ЗК 8).
- Здатність бути критичним і самокритичним та діяти на основі етичних міркувань, послуговуючись усіма засобами мовного етикету (ЗК 9).
- Здатність працювати в команді, використовуючи знання з української мови за професійним спрямуванням для міжособистісного спілкування (ЗК 10).

Спеціальні (предметні) компетенції:

- Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності та вміння описувати їх, застосовуючи навички грамотного усного і писемного мовлення державною мовою (СК 1).
- Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища із застосуванням навичок культури фахового спілкування (СК 8).
- Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень, застосовуючи знання з риторики та навички створення ефективної презентації (СК 9).
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією, сформованою на основі державної мови (СК 10).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Прак-тичні	Самост. робота	Консультатії	Контроль/Бали
Змістовий модуль І. Законодавчі та нормативно-стильові ознаки професійного спілкування					
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування	8	4	4	–	ДС / 2
Тема 2. Основи культури української мови	19	6	12	1	ТР / 6
Тема 3. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	7	2	4	1	РК / 4
Разом за модулем 1	34	12	20	2	12
Змістовий модуль 2. Професійна комунікація					
Тема 1. Спілкування як інструмент професійної діяльності	6	2	4	–	ДС / 2
Тема 2. Риторика і мистецтво презентації	11	4	6	1	ТР / 4
Тема 3. Культура усного фахового спілкування	6	2	4	–	ДС / 2
Тема 4. Форми колективного обговорення професійних проблем	7	2	4	1	РМГ / 2
Тема 5. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	21	10	10	1	ТР / 6
Разом за змістовим модулем 2	51	20	28	3	16

Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складник фахової діяльності					
Тема 1. Українська термінологія у професійному спілкуванні	9	2	6	1	ІРС / 4
Тема 2. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	15	4	8	1	ТР / 4
Тема 3. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	13	4	8	1	ТР / 4
Разом за змістовим модулем 3	35	10	22	3	12
Види підсумкових робіт					
Контрольне тестування					Т / 60
Усього годин та балів	120	42	70	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору.

6. Завдання для самостійної роботи:

- опрацювання окремих тем з українського мовознавства (функції, походження, становлення української мови як державної, усвідомлення мови як основи національної культурної ідентичності та її значення для сучасного українського державотворення та у сфері власної професійної діяльності);
- виконання практичних завдань і вправ на вміння послуговуватися мовними нормами, словниками різних типів;
- створення, аналіз і редагування наукових текстів (первинних і вторинних);
- створення зразків документів (звіт, рецензія, відгук, заява, резюме, протокол, пояснювальна й доповідна записка, службовий лист);
- формування здатності (мовленнєва стратегія й тактика, прийоми впливу на співрозмовника тощо) будувати власну мовленнєву поведінку відповідно до реальних ситуацій професійного спілкування;
- моделювання ситуацій та їх вербальне оформлення;
- підготовка публічного виступу (структурування, добір мовного матеріалу, робота над технікою та виразністю мовлення тощо) і його виголошення (на практичному занятті);
- опрацювання теми «Українська мова в сучасному українському суспільстві» (Корж А. В. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. Київ, 2009. С. 208–215);
- опрацювання теми «Мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет українців» (за Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. Київ, 1998);

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Студенти зобов’язані відвідувати аудиторні заняття відповідно до розкладу. Консультації в позааудиторний час відбуваються щопонеділка (15:00–16:00, корп. Н, каб. 306). Готуватися до практичних занять потрібно за виданням: Локайчук С. М. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2020.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до Кодексу академічної доброчесності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Виконання усіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається в строго визначені розкладом терміни. Пропущені з

поважних причин теми чи заняття можуть бути відпрацьовані під час консультацій. З метою підвищити свій рейтинговий бал студент має право продемонструвати додатково виконані завдання (наприклад, презентація (PowerPoint) з переліку тем для самостійного опрацювання).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є іспит – комп'ютерне тестування. Для підготовки до підсумкового контролю див. посібник: *Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань для студентів закладів вищої освіти / С.К.Богдан (відп. ред.), Л.В.Голоюх, І.П.Левчук, С. М. Локайчук та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 172 с.*

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література

1. Культура фахового мовлення: навч. посібник / за ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги-XXI, 2005. 572 с.
2. Левчук І. П. Основи культури мовлення: особливості, поради, роздуми : навчальний довідник. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 162 с.
3. Локайчук С. М. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 92 с.
4. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови : навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
5. Методичні настанови з підготовки та захисту курсових і дипломних робіт для студентів історичного факультету / укл.: С. І. Світленко, Ю. А. Святець. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2016. 60 с.
6. Словник археологічних термінів : навч. посіб. / уклад. : Локайчук С. М. Охріменко Г. В. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 120 с.
7. Панько Т. І. Кочан І. М. Мацюк, Г. П. Українське термінознавство : підручник. Львів : Світ, 1994. 216 с. URL: <http://mir.zavantag.com/kultura/9566/index.html>
8. Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань для студентів закладів вищої освіти / С.К.Богдан (відп. ред.), Л.В.Голоюх, І.П.Левчук, С. М. Локайчук та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 172 с.
9. Український правопис. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>
10. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 4-те вид., випр. і допов. Київ : Алерта, 2014. 694 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_666_15833608.pdf